

VSEBINA

Posvetovanje ZASSS:
starši staršem

Beseda predsednika

Spoštovani!

Vsebina pričujoče okrožnice je nastala na šestem rednem posvetovanju ZASSS v Radovljici 21. marca 2015. Posvetovanju smo dali naslov Starši staršem in s tem izpostavili pomen komunikacije in sodelovanja med starši z namenom učinkovitega in koristnega delovanja v šolskem prostoru. Pri tem je bil poudarek predvsem na vprašanju, kaj starši z medsebojno komunikacijo, izmenjavo izkušenj in znanj ter na so-starše usmerjenim delovanjem lahko naredimo za podporo drug drugemu v aktivni starševski vlogi.

Delo smo sicer v širšem kontekstu navezali na šest vidikov partnerskega sodelovanja med šolo in starši po modelu Joyce Epstein: 1) Starševstvo, 2) Komuniciranje, 3) Prostovoljstvo, 4) Domače učenje, 5) Odločanje, 6) Sodelovanje s širšo skupnostjo, pri čemer smo se osredotočili na obravnavo tistih vidikov in tistih interakcij »starši staršem«, ki naj bi vodile do boljšega dela organov šol, v katerih imamo starši svoje predstavnike.

Tudi na tem posvetu smo, podobno kot na vseh predhodnih, izbrali aktiven način dela in se razdelili v štiri delavnice, na katerih smo v manjših skupinah, z bistvenim prispevkom vsakega posameznika, obdelali eno od štirih tematik, povezanih z naslovom: Opolnomočenje staršev za aktivno vlogo v šoli, Praktični vidiki in organizacija dela staršev, Izbira in motiviranje staršev za delo v šoli ter Vključevanje oddaljenih staršev. Prepričan sem, da imajo zapisi ugotovitev, mnenj in razmišljanj, ki so jih prispevali udeleženci delavnic trajno vrednost in lahko pomenijo vir informacij za posameznike in skupine staršev, ki želijo izboljšati svoje aktivno starševstvo, ne nazadnje tudi v okolju, kjer otroci med 6. in 15. letom starosti preživijo skoraj polovico svetlega dela (delovnega) dneva.

Tone Meden

Posvetovanje in zasedanje Skupščine ZASSS

V soboto, 21. marca 2015 smo se člani ZASSS srečali na petem rednem zasedanju Skupščine. Ob tem smo organizirali tudi posvetovanje z naslovom "Starši staršem". Po štirih letih delovanja smo se vprašali, kaj lahko starši naredimo neposredno za svoje vrstnike – druge starše, kako jih spodbuditi, da se vključijo v izobraževanje svojih otrok in kako jih nagovoriti k delu v organih šole.

Posvetovanje in zasedanje Skupščine smo organizirali na OŠ Antona Tomaža Linharta v Radovljici. Na začetku nas je pozdravila ravnateljica šole, gospa Zlata Rejc, ki nam je predstavila šolo, eno večjih na Gorenjskem. Naš zbor je pozdravila tudi poslanka Državnega zbora, gospa Irena Kotnik.

V posvetovanje nas je uvedel predsednik ZASSS, dr. Anton Meden s krajšim razmišljanjem o šestih vidikih partnerstva med šolo in starši, ki ga je povzel po modelu ameriške raziskovalke Joyce Epstein. Posvetovanje smo kot običajno organizirali v obliki delavnic, na katerih smo se dotaknili naslednjih tem: opolnomočenje staršev, praktični vidiki in organizacija dela, izbira in motivacija staršev za delo v šoli, vključevanje oddaljenih staršev.

Srečanje smo sklenili z zasedanjem Skupščine. Kot je sedaj že skoraj pravilo, smo v Zvezo sprejeli nov aktiv. Članom ZASSS se je pridružil Aktiv svetov staršev Zahodno dolenjske regije. V Zvezo je tako včlanjenih 15¹ aktivov. Tokratno zasedanje Skupščine je bilo volilno. Za predsednika je bil še za naslednji dve leti izvoljen dr. Anton Meden, za podpredsednika pa dr. Tonica Bončina in Vlado Trost.

Za pomoč pri organizaciji našega srečanja se zahvaljujemo vodstvu, osebju, učiteljem in staršem učencev OŠ Antona Tomaža Linharta v Radovljici.

Zapisal Janko Korošec

¹ V času posvetovanja je bilo vključenih 15 aktivov, v času izdaje okrožnice pa 17.

Predstavitev OŠ Antona Tomaža Linhartaradovljica

OŠ A. T. Linhartaradovljica je ena večjih šol v Sloveniji. V matični šoli imamo 728 učencev, v podružnični šoli Ljubno 44 in v Mošnjah 76 učencev. Vseh učencev skupaj je tako 848. Pouk poteka v 38 rednih oddelkih in v 12 oddelkih podaljšanega bivanja. V podružnični šoli Ljubno poteka pouk v kombinaciji. V zadnjih letih se število učencev povečuje, zaradi tega imamo prostorsko stisko predvsem v podružnični šoli Mošnje.

Vizija in poslanstvo: Odgovoren in izobražen človek s pozitivno samopodobo, ki zna gojiti kvalitetne medsebojne odnose in se dejavno vključuje v demokratično družbo. Odgovornost, spoštovanje do sočloveka in znanje so ključ do odgovornih, spoštljivih in uspešnih posameznikov.

Vrednote so sestavni del vizije in poslanstva šole, so smerokazi za prepričanja, stališča in delovanje vseh sodelujočih v učnem procesu – učencev, učiteljev in staršev. V naši šoli bomo razvijali univerzalne vrednote: enakopravnost, pravičnost, dostojanstvo, odgovornost, solidarnost in šolske vrednote: znanje, delavnost, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje sebe in drugih, medsebojno pomoč in zdrav način življenja.

Šola je bila ustanovljena z Občinskim odlokom leta 1962 in takrat se je poimenovala po Antonu Tomažu Linhartu. Pouk je potekal v dveh različnih zgradbah. Leta 1972 je bila zgrajena nova šola. Število učencev se je povečevalo zelo hitro, zato je pouk do leta 1985 potekal v dveh izmenah. Takrat je bil zgrajen še prizidek. V letu 2012 se je pričela energetska sanacija šole, ki je bila dokončana v letu 2014. Na strehi šole deluje fotovoltaična elektrarna, za ogrevanje pa imamo kogeneracijsko napravo, ki poleg toplote proizvaja tudi električno energijo. Za energetska sanacija šole je poskrbela Občina Radovljica skupaj z Republiko Slovenijo in Evropskim kohezijskim skladom.

Podružnična šola Ljubno je stara 147 let, podružnična šola v Mošnjah pa 121 let. Obe sta bili večkrat dozidani in adaptirani.

Smo »Zdrava šola« že od samega začetka. Dejavnosti, ki so izvajane v »Zdravi šoli« že 21. leto, kontinuirano podpirajo in krepijo zdrav način življenja. Mnogo preventivnih aktivnosti in dela se izvaja kontinuirano že z učenci v času rednega pouka z namenom preprečevati agresivno vedenje otrok, oblikovati in graditi dober občutek lastne vrednosti in samospoštovanje otrok ter razvijati pogoje za dobro psihosocialno funkcioniranje otrok. V okviru vzgojnega načrta v šoli izvajamo tudi vrstniško mediacijo.

Vključeni smo v projekte □omenius, Erasmus+, Etika in vrednote v vzgoji in izobraževanju, Shema šolskega sadja. Poleg tega smo že od samega začetka v projektu Obogateno učenje tujih jezikov, kjer pri pouku sodelujejo tuji učitelji. Tuji učitelj poleg našega učitelja pomeni nadgradnjo in dodano vrednost pri poučevanju tujega jezika. Že deveto leto pa naša šola sodeluje s šolo iz Vlaardingen (Nizozemska).

Veliko pozornosti namenjamo otrokom s posebnimi potrebami. Posebej skrbimo tudi za nadarjene, ki lahko obiskujejo različne interesne dejavnosti in s tem razvijajo svoje talente.

Naši učenci se lahko pohvalijo s številnimi zlatimi in srebrnimi priznanji na različnih tekmovanjih iz znanja, prav tako so uspešni tudi na športnem področju. Velike uspehe dosegajo učenci v gledališkem krožku in pri folklori.

Vsako leto pripravimo prireditev Radovljica otrokom, kjer zbiramo denar za šolski sklad. Denar za šolski sklad zbiramo tudi z zbiranjem papirja, zamaškov in vsako leto z novoletnimi delavnicami in prodajno razstavo.

Vodstvo Osnovne šole A. T. Linharta Radovljica, učitelji in drugi strokovni delavci verjamemo, da je osnovno poslanstvo in najvišja vrednota šole znanje – učenje v najširšem pomenu besede. To vključuje tudi vzgojo oz. oblikovanje vrednostnih in moralnih sistemov, vzorcev obnašanja, odgovornosti do sebe in drugih.

Zlata Rejc, ravnateljica

»Starši staršem« – poročilo z delavnic

Uvod

Umestitev naslovne teme v širši okvir je predstavil predsednik ZASSS, ki se je naslonil na delo ameriške raziskovalke Joyce Epstein in predstavil šest vidikov partnerstva med šolo in starši.

- Starševstvo, ki obsega skrb za osnovne otrokove potrebe, vzgojo, spremljanje otroka...
- Komuniciranje, za katerega je osnovni pogoj dvosmernost, poteka pa naj čim bolj neposredno med deležniki in na več dopolnjujočih načinov. Ugotavljamo, da imamo odrasli marsikdaj nezadostne veščine komuniciranja. Odgovornost za vzpostavljanje dobre komunikacije je na strani šole.
- Prostovoljstvo, pri katerem je predvsem izpostavljen vidik sodelovanja pri vzgoji in izobraževanju, kjer starši nastopajo kot sodelavci učiteljev. Ravni aktivnega vključevanja so različne – starši lahko sodelujejo le kot opazovalci ali pa kot soodločevalci z visoko stopnjo zavezanosti in odgovornosti.
- Domače učenje kot dopolnjevanje učenja v šoli, vzgajanje za dobre delovne navade, zanimanje za šolsko delo, iz katerega se razvija pozitiven odnos do šole... Za vključevanje v domače učenje lahko starši od šole prejmejo usmeritve, ali pa delujejo samostojno na osnovi preteklih izkušenj ali z znanjem, pridobljenim v času svojega šolanja.
- Odločanje o organizaciji in delu šole. Oblike soupravljanja šol se od države do države razlikujejo. V Sloveniji imajo starši v skladu z zakonodajo svoje predstavnike v svetu staršev in svetu šole, ki je najvišji organ upravljanja šole.
- Sodelovanje s širšo skupnostjo, ki obsega širše podporno okolje, zdravstvo, civilna društva, karitativne organizacije, kulturne ustanove, gospodarstvo, lokalna društva, socialne mreže...

Iz prakse, ki jo prepoznavajo tudi slovenski raziskovalci, se izkaže, da mora biti za dobro delovanje partnerstva pobuda in želja za sodelovanje s starši na strani šole, šola mora tudi prevzeti koordinacijo aktivnosti. V praksi se je v ZDA uveljavila ustanovitev posebne skupine na šoli »Tim za sodelovanje s starši«, ki ga po funkciji vodi ravnatelj (brez soglasja ravnatelja nobena stvar na šoli ne deluje dobro). V slovenskih razmerah bi lahko timi za sodelovanje zrasli na temeljih skupinskega dela za pripravo in obnavljanje vzgojnega načrta – tam, kjer vzgojni načrt redno evalvirajo in dopolnjujejo, skupina, ki vključuje tudi starše, še vedno deluje.

Predsednik se je nato vprašal, kako se v ta koncept uvršča partnerstvo med starši. Odgovornost za sodelovanje za starše namreč ni nič manjša, četudi sta pobuda in koordinacija na strani šole.

Po eni strani je za partnerski odnos s šolo potrebno starše opolnomočiti z vseh šestih vidikov modela Joyce Epstein, po drugi strani pa je za dobro sodelovanje s šolo potreben razvoj partnerstva tudi med starši samimi. Okvir navedenih šestih vidikov sodelovanja je za bolj strukturirano delo mogoče prenesti tudi na odnose med starši in v delo na tem področju se vidno uvrščajo nekatere dejavnosti ZASSS kot so izdelava vzorčnega poslovnika, izvedba seminarjev o pristojnostih in delovanju svetov staršev in ne nazadnje tudi posvetovanja, posebej tokratno, ki je posvečeno prav tej temi.

Delavnica 1

Praktični vidiki delovanja staršev in organizacija njihovega dela

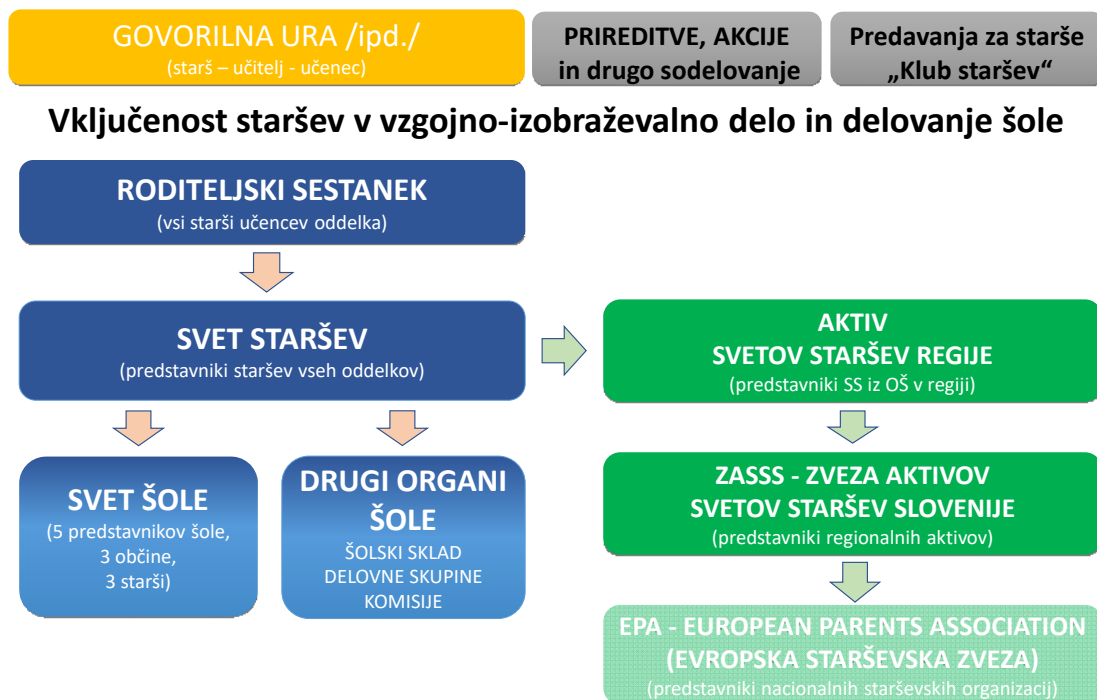
Predstavitev tematike

Vodja delavnice je predstavila možnosti delovanja staršev v šoli, ki jih določajo predpisi s področja vzgoje in izobraževanja. Slika 1 prikazuje vključenost staršev v okviru šole ter širše.

Osredotočili smo se na naslednji vprašanji:

- Kako delujejo posamezni organi šole in kako so v njih organizirani starši?
- Kako doseči dobro sodelovanje staršev oziroma kako bolje organizirati delo staršev?

Skušali smo povzeti, kako smo starši organizirani v posameznih organih šole in poiskati primere dobre organiziranosti staršev na šoli in dobrih praks s posameznih šol.

Slika 1: Shema vključenosti staršev v delovanje šole ter povezovanje svetov staršev v regionalne aktivne, ZASSS² in Evropsko starševsko zvezo³.

Osnovna oblika sodelovanja staršev s šolo je govorilna ura starša z razrednikom ali z drugim učiteljem. Na govorilni uri je lahko prisoten tudi otrok. Gre za obliko sodelovanja, ki je zelo pomembna za dobre odnose v osnovnem »trikotniku« odnosov učenec – učitelj – starš. Na govorilni uri je priložnost za pogovor o posameznem otroku in njegovem napredku, uspehu, primanjkljajih in drugih vidikih vzgojno-izobraževalnega dela v šoli.

² <http://www.zasss.si/>

³ <http://euparents.eu/>

Delavnica je bila namenjena pogovoru o organiziranih oblikah sodelovanja staršev s šolo, ki niso vezane samo na enega otroka. Osredotočili smo se na vidike delovanja staršev in organizacijo dela staršev na roditeljskih sestankih, v svetu staršev, svetu šole in drugih organih šole. Ne glede na obliko delovanja je in mora biti vloga starša aktivna in vključujoča, vsekakor pa ni dopustno poseganje staršev v pedagoško avtonomijo učitelja.

1. Roditeljski sestanek

Roditeljski sestanek je namenjen organiziranemu srečevanju vseh staršev otrok enega oddelka. Sestanek vodi razrednik, ki staršem predstavi delo oddelka v tekočem šolskem letu, jih seznanji z učnimi dosežki, vzgojno problematiko, šolskim koledarjem za tekoče obdobje in o opravljenih ali predvidenih aktivnostih med šolskim letom. Roditeljski sestanek je za starše priložnost, da spregovorimo o vzgojno-izobraževalnih vidikih, ki se nanašajo na ta oddelek oziroma šolo. Izvede se večinoma trikrat letno (najmanj dvakrat). Vsebina pa se razlikuje glede na del šolskega leta. Na prvem se predstavi novosti v novem šolskem letu, osnovne informacije o izvajanju programa, letni delovni načrt ipd. Drugi sestanek je pogosto združen s predavanjem za starše, vsebinski del pa je namenjen aktualnim zadevam med šolskim letom. Tretji sestanek je namenjen predvsem poročilu o delu med šolskim letom in bližajočemu se koncu leta ter aktivnostim (nadstandardni program) v prihodnjem šolskem letu. Starši na prvem roditeljskem sestanku izvolijo svojega predstavnika, ki zastopa oddelek na svetu staršev.

Delovanje staršev v povezavi z roditeljskim sestankom

Izpostavljene so bile naslednje dobre prakse:

- Roditeljski sestanek mora biti napovedan dovolj zgodaj (najbolje že z letnim delovnim načrtom), vabilo za posamezni sestanek pa vročeno najmanj 7 dni prej.
- Za uspešno sodelovanje moramo biti starši seznanjeni z vključevanjem staršev v delovanje šole (predstavitev vloge staršev v šoli in seznanitev z aktualnimi aktivnostmi staršev na ravni šole (npr. prenova vzgojnega načrta, delovanje šolskega sklada).
- Posebno skrb je potrebno posvetiti staršem bodočega 1. razreda, ki se jim predstavi šola, celovit pregled delovanja šole («Šola se predstavi», učitelji, kuhinja, tajništvo ipd.), vključno z delovanjem sveta staršev, sveta šole, šolskega sklada.
- Roditeljski sestanek vodi razrednik, predstavnik oddelka iz vrst staršev pa sooblikuje roditeljski sestanek.
- Obravnavane vsebine roditeljskega sestanka morajo biti primerne in aktualne za vse starše.
- Pomembna je pro-aktivnost staršev.
- Starši vnaprej pošljejo razredniku vprašanja, da ima ta čas za pripravo odgovorov.
- Težave se rešujejo najprej z individualnim pristopom. Oceniti je potrebno, katere vsebine so primerne za obravnavo na roditeljskem sestanku in katere sodijo na govorilno uro (hierarhija reševanja problemov: najprej razrednik, posamezni učitelj, potem ravnatelj oziroma svet staršev – odvisno od problema).
- Roditeljski sestanek je lahko organiziran tudi v bolj neformalnem okolju, izven šole, npr. v parku, na nogometnem igrišču, in se sestanek združi z drugimi aktivnostmi.
- Ključni pogoj za dobro sodelovanje je sprotna izmenjava informacij med razrednikom in starši. Enako pomembna je izmenjava informacij med samimi starši, da se pogovorijo o določeni temi. Priporočljivo je povezovanje staršev pred sestankom.

- Ne glede na priložnost komuniciranja na roditeljskih sestankih je pomembna osebna komunikacija – tudi pisna (poleg objav, spletnih forumov, FB).
- Razrednik in starši poskrbimo za pozitivno komunikacijo, spoštljiv odnos in nekonfliktni pristop (osredotočenost na dejstva in ne na občutke).
- Razrednika se za dobro delo pohvali.
- Predstavnik oddelka mora (ob soglasju staršev) poskrbeti za izmenjavo informacij, zato mora imeti kontaktne naslove vseh staršev oddelka.

Predstavljene so bile tudi nekatere neustrezne prakse, povezane z roditeljskimi sestanki, ki jih je potrebno preseči:

- Starši so na roditeljskih sestankih samo pasivni poslušalci razrednika. Sestanek vodi razrednik po vnaprej predvidenem scenariju, ki ne predvideva »motenj« (enosmerna komunikacija).
- Še vedno se dogaja, da so vprašanja, pobude, predlogi ipd. s strani staršev nezaželene. Otrok starša, ki se izpostavi, lahko čuti posledice.
- Razrednik predvideva, da se morajo starši z vsem, kar je povedal, strinjati.
- Starši ne dobijo povratnih informacij na svoje pobude, vprašanja.
- Starši niso seznanjeni z zapisnikom roditeljskega sestanka, niti o tem, ali je bil zapisnik napisan.
- Na roditeljskih sestankih se izpostavljajo posamezniki, ki vidijo samo svojega otroka in jim je za celoten oddelek popolnoma vseeno.
- Mnenje enega starša ni nujno mnenje večine, vendar se smatra kot mnenje večine.
- Nekateri šole se srečujejo z neutemeljenimi prijavi staršev na šolsko inšpekcijo in ministrstvo, pristojno za izobraževanje.
- Starši ne vidijo smisla v obiskovanju roditeljskih sestankov.
- Predstavnik oddelka ostalim staršem ne poroča o delu sveta staršev, niti jih ne seznanja z zapisnikom.

2. Svet staršev

Svet staršev je skladno s 66. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja oblikovan z namenom organiziranega uresničevanja interesa staršev v (javni) šoli. Svet staršev ima lahko poseben poslovnik.

Sveti staršev se lahko povežejo v lokalne oziroma regionalne aktivne svetove staršev. Lokalni oziroma regionalni aktivni svetovi staršev lahko ustanovijo nacionalno zvezo aktivov.

V ZASSS je trenutno vključenih 17⁴ lokalnih oziroma regionalnih aktivov, ki vključujejo skupno približno polovico svetov staršev slovenskih osnovnih šol. S svojim načinom delovanja je slovenski sistem edinstven v evropskem prostoru in primer dobre prakse organiziranosti in delovanja staršev v šolskem sistemu.

⁴ V času posvetovanja je bilo vključenih 15 aktivov, v času izdaje okrožnice pa 17.

Delovanje staršev na svetu staršev

Izpostavljene so bile naslednje pozitivne dobre prakse pri delovanju svetov staršev:

- Sestanek sveta staršev je napovedan dovolj zgodaj, vabilo za posamezni sestanek vročeno najmanj 7 dni prej. Ob vabilu šola pošlje tudi gradivo za sestanek.
- Sestanki sveta staršev se izvedejo najmanj trikrat letno.
- Za uspešno sodelovanje sveta staršev morajo biti člani (najbolje pa vsi starši šole) seznanjeni z organiziranim delovanjem staršev v šoli in z aktualnimi aktivnostmi na šoli (npr. prenova vzgojnega načrta, vzpostavljanje sistema kakovosti, postopek samoevalvacije).
- Posebno skrb je potrebno posvetiti staršem, ki so prvič člani sveta staršev.
- Zaradi kontinuitete delovanja sveta staršev je smiselno, da vsaj tretjina članov ostane enaka kot preteklo šolsko leto. Podobno se je izkazala kot dobra praksa, da predsednik vodi svet staršev najmanj dve leti (mandat predsednika je po zakonu eno leto) Seveda pa so starši pri imenovanju predstavnika v svet staršev avtonomni, ravno tako na volitvah predsednika sveta staršev.
- Zaradi lažjega delovanja je smiselno, da ima svet staršev svoj poslovnik delovanja. Objavljen in usklajen vzorec je na voljo na spletni strani Šole za ravnatelje in ZASSS: <http://www.zasss.si/ds/PDSSt/dokumenti.html> .
- Svet staršev skliče in vodi s strani sveta izvoljen predsednik oziroma namestnik (razen sklic prvega sestanka, ki ga opravi ravnatelj).
- Dnevni red sestanka oblikuje predsednik sveta staršev ob sodelovanju ravnatelja. Na sestanke se glede na obravnavane vsebine povabi ravnatelj, pomočnike ravnatelja in po potrebi druge udeležence.
- Predstavniki staršev v svetu šole, ki niso člani sveta staršev, se udeležijo tudi sestankov sveta staršev. Predstavniki staršev v svetu šole poročajo o sestankih sveta zavoda.
- Obravnavane vsebine so večinoma v povezavi z vsebinami roditeljskih sestankov in določbami predpisov.
- Pomembna je pro-aktivnost staršev in vključevanje glede na kompetence posameznega člana.
- Sestanek sveta staršev se lahko izvede tudi ločeno glede na določeno tematiko ali po triadah. V primeru sprejemanja sklepov, se le-te sprejema na skupnem sestanku.
- Smiselno je oceniti, katere vsebine so primerne za obravnavo na sestanku sveta staršev (hierarhija reševanja).
- Ravnatelj lahko svet staršev zaprosi za mnenje o določeni zadevi.
- Pogoji za dobro sodelovanje med starši je poznavanje kompetenc posameznih staršev. Priporočljivo je povezovanje staršev pred sestankom.
- Pomembno je gojenje pozitivne komunikacije, spoštljivega odnosa (osredotočenost na dejstva, brez posploševanja).
- Zapisnik sestanka sveta staršev naj se objavi na spletni strani šole, predstavnik pa na roditeljskem sestanku predstavi (povzame) ključne vsebine, zapisnik se lahko tudi posreduje staršem oddelka, ki ga zastopajo.
- Pred sestankom se starše povabi k posredovanju pisnih vprašanj, pohval, pobud.
- Prav je, da so predsedniku vprašanja, pobude, pohvale, kritike ipd, posredovane pisno in vnaprej, da je omogočeno, da šola lahko pripravi svoj odziv.
- Svet staršev izkoristi vsako možnost za pohvalo šole. Ob pohvali se bolje dela.

Predstavljene so bile tudi nekatere neustrezne prakse, povezane s sveti staršev, ki jih je potrebno preseči:

- Sestanke dejansko skliče in vodi ravnatelj. Predsednik je zgolj formalnost.
- Starši so pasivni poslušalci. Vsebino, vabilo, zapisnik pripravi ravnatelj oziroma šola.
- Še vedno se dogaja, da so vprašanja, pobude, predlogi, kritike ipd. s strani staršev nezaželene.
- Starši v oddelkih ne dobijo povratnih informacij na svoje pobude, vprašanja.
- Na svetu staršev se izpostavijo pobude, kritike enega starše kot da gre za glas večine staršev oddelka
- Dogaja se, da starši, ki so besedno bolj spretni ali ustreznega poklica uveljavljajo svojo voljo preko sveta staršev.
- Starši ne vidijo smisla v sestajanju sveta staršev (velikokrat zaradi ene ali več od prej navedenih alinej).
- Predstavniki oddelka ostalim staršem ne poroča o delu sveta staršev, niti jih ne seznanijo z zapisnikom.

Žal zaradi časovne omejenosti delavnice nismo uspeli obdelati vseh možnosti organiziranega delovanja staršev v šoli.

Zaključki

Vzgojno-izobraževalno delo opravljamo tako starši kot šola. Dopolnjujoče delovanje staršev v šoli je ključnega pomena za naše otroke. Šolska zakonodaja je določila način organiziranega delovanja staršev v šoli, zato je potrebno to možnost izkoristiti. Ob tem je vodilo sodelovanje in ne poseganje na področja dela šole, ki so v pristojnosti šole oziroma ravnatelja in pedagoških delavcev.

Ugotovili smo, da je možnosti za sodelovanje s šolo veliko, da pa so velike razlike med šolami glede na aktivno vključenost staršev. Zelo pomembno je vključevanje staršev na roditeljskih sestankih in svetu staršev kot najbolj »starševski« obliki vključevanja. Starši pogosto tega ne vedo oziroma ne čutijo tako, zato se dogaja, da roditeljski sestanki in sestanki sveta staršev niso ustrezno izkoriščeni, starši pa nezadovoljni s šolo.

Smatramo, da je pogled staršev zelo pomemben v svetu šole, kot tudi v šolskem skladu, pa čeprav samo s tremi predstavniki. Starši lahko s svojimi kompetencami prispevamo k boljšemu delovanju šole tudi z aktivnim sodelovanjem v različnih komisijah in drugih organiziranih oblikah dela na šoli (npr. komisija za kakovost, komisija za prehrano, delovna skupina za vzgojni načrt).

Pomembno pa je tudi neformalno združevanje in neformalna komunikacija med starši in tudi med starši in šolo.

Vsi starši bi morali biti seznanjeni s svojo vlogo v šoli tako z vidika svojega otroka, kot tudi z vidika organiziranega delovanja staršev v posameznih organih na šoli. Opolnomočenje staršev sicer ni vedno želja šole, vendar pa lahko le-to vodi do aktivne vloge staršev, ki ne bo posegala na področja, ki niso v pristojnosti staršev.

Priporočamo seminarje, ki jih vodi Delovna skupina za pristojnosti in delovanje svetov staršev pri ZASSS in spremljanje spletne strani ZASSS.

Sodelovali in zapisali: Albert, Alenka, Anita, Irena, Jože, Mateja, Miro, Rasto, Rihard, Robert in Simona.

Delavnica 2

Opolnomočenje

Opolnomočenje je pojem, ki se pojavlja v mnogih disciplinah, kot so politična teorija, sociologija, izobraževalne študije, zdravstvo ... V različnih disciplinah se opolnomočenje obravnava drugače, tako ni pojem, ki bi se ga dalo zajeti z eno samo definicijo.

Na našem posvetovanju smo v ospredje postavili opolnomočenje staršev za sodelovanje s šolo. Na samem posvetovanju se nismo veliko ukvarjali s teorijo, temveč smo v ospredje postavili konkretna vprašanja, na katera smo skupaj poiskali odgovore. Vprašanja in odgovore podajamo v drugem delu prispevka. Šele po posvetovanju pa smo raziskali kaj pravi o tem teorija.

Termin opolnomočenje se pogosto nadomesti z izrazom krepitev moči oziroma pridobivanje nove vrste zavedanja. Za posameznika lahko to pomeni, da ga okolica jemlje resno in ga spoštuje.

Opolnomočenje je definirano tudi kot mehanizem, skozi katerega ljudje pridobijo večji nadzor nad svojim življenjem. Pojem vključuje tudi posameznikovo kritično zavedanje svojega okolja in demokratično participacijo znotraj skupnosti.

Pomen opolnomočenja se spreminja zaradi nove družbene realnosti. Tudi sami vplivamo na razumevanje in oblikovanje pomena izraza opolnomočenje.

Opolnomočenje lahko poteka na več ravneh, in sicer na organizacijski, skupnostni ali individualni ravni.

Individualno opolnomočenje

Krepitev moči izhaja zlasti iz tega, da si posameznik ponovno pridobi zaupanje vase in si okrepi lastne vire moči. Med bistvene elemente krepitve moči na individualni ravni se uvršča ozaveščanje, učenje spretnosti in posredovanje v okolju. Vsi ti vidiki so nerazdružljivo povezani in se nenehno prepletajo.

Opolnomočenje za krepitev posameznikov je proces znotraj katerega se nudi podporo posameznikom, da v sebi najdejo osebno moč in odgovornost.

Sodelovanje temelji na medsebojnem spoštovanju, odprti komunikaciji, zavezništvu in neformalnosti.

Najpomembnejše sporočilo koncepta je, da je upoštevana perspektiva sogovornika, da je sogovorniku omogočeno pridobiti občutek lastne vrednosti in občutek soudeležnosti v procesu soustvarjanja in iskanja rešitev.

Za učinkovito delovanje opolnomočenja je torej izjemnega pomena, kako posameznik zaznava svojo opolnomočenost. Povedano malo drugače, poudarek je predvsem na procesu spreminjanja samozaznave posameznika, zato je pomemben izraz »občutek opolnomočenja«.

Kolektivno opolnomočenje

Kolektivno opolnomočenje je proces, v katerem se posamezniki združujejo, pomagajo drug drugemu, se skupaj učijo in razvijajo nove sposobnosti za kolektivne akcije.

Sama identifikacija s skupino ni zadosten pogoj za kolektivno opolnomočenje. Pomembna je tudi vpletenost v skupnost, kar pomeni, da se posameznik v skupnosti udeležuje skupnih aktivnosti in dogodkov. Participacija je tako pomemben dejavnik, ki vpliva na stopnjo kolektivnega opolnomočenja.

Kolektivni procesi imajo večji potencial, zlasti v smislu vplivanja na večino in spreminjanja njihovih stališč. Večji vpliv ne gre pripisati le velikosti skupine, temveč učinku podeljenih moči in izkušenj, ki jih ima skupina.

Slogan: »Skupaj smo močnejši«.

Interakcijsko opolnomočenje

Interakcijsko opolnomočenje opredeljuje zveze med ljudmi in njihovim okoljem. Interakcijske lastnosti so človekovo kritično zavedanje okolja in dejavnikov, ki to okolje krojijo, obenem pa je pomembno tudi znanje o tem, kako se lahko to okolje spreminja. S tovrstnim znanjem lahko ljudje prevzemajo nadzor nad svojim okoljem (ali situacijo) in si ogledujejo različne možnosti za zelene spremembe v tem okolju. Interakcijsko opolnomočenje je vzporedno kolektivnemu opolnomočenju, saj oba pojma poudarjata pomembnost delovanja posameznika skozi skupino in sklepanje novih medsebojnih povezav.

Pomembno je tudi zavzemanje predvsem za enakopravnost med različnimi družbenimi skupinami, ker se nekateri njihovi pripadniki čutijo podrejene oziroma izključene na različnih področjih.

Posamezniki preko svojega dela ustvarjajo spremembe znotraj skupnosti in vplivajo na javne funkcije. Obenem organizacije (Ministrstvo za šolstvo, šole...) vplivajo na osebe v tej skupnosti in na razdelitev njihovih sredstev. Na koncu verige pa skupnost vpliva tako na posameznike kot tudi na organizacije preko odpiranja možnosti dostopa do socialnih, političnih in ekonomskih sredstev. Tako je opolnomočenje v skupnosti povezano tudi z opolnomočenjem na organizacijski in individualni ravni.

Opolnomočena skupnost je torej tista skupnost, v kateri posamezniki in organizacije skupaj uporabljajo svoje sposobnosti in sredstva v kolektivnem prizadevanju, ki vodi do uresničevanja potreb vseh vključenih.

Opolnomočenje staršev – izsledki dela v skupini na posvetovanju

Beseda opolnomočenje nam je zelo blizu in jo bolj čutimo, kot znamo točno razložiti. In če nato še razmišljamo: vsak potrebuje opolnomočenje na svojem trenutnem nivoju. Na primer: otroci potrebujejo opolnomočenje, da so kos svojim šolskim obveznostim. Če jim naložimo pretežno breme, se napredek ustavi. Če je prelahko, ni izziva. Če tako razmišljamo, pridemo do zaključka, da noben kurikulum, in noben še tako fantastičen učni načrt, učbenik in delovni zvezek ne more nadomestiti pravih opolnomočenih ljudi – staršev in učiteljev. Ker pa je teh znanj, ki naj bi izhajala iz družin, vedno manj, so tako mladi starši in tudi učitelji prepuščeni zakonom, pravilnikom, stalnim menjavam in drugačnim vrednotenjem brez jasne podlage.

Na poti do vpeljave procesa opolnomočenja se pojavi nemalo ovir, nekatere s strani samih staršev oziroma posameznikov ter druge s strani vodstva šol oziroma učiteljev. Pretežno se to pojavi zaradi odpora do sprememb. Starši lahko tudi nočejo biti opolnomočeni, saj se bojijo večje stopnje odgovornosti ali koncept opolnomočenja vidijo le kot prazno besedičenje, druga stran pa lahko vidi grožnjo zmanjšanja ali izgube lastne moči in statusa.

Ključnega pomena je odpraviti občutek nemoči, ki ga imajo nekateri, kajti moč ter dojemanje, da imamo nadzor nad sprejemanjem odločitev, sta sestavna dela opolnomočenja. Občutek nemoči lahko nastane dokaj hitro ter zaradi različnih dejavnikov, med katerimi so tudi komunikacija med starši ter dostop do informacij. Občutek nemoči zmanjšuje prepričanje staršev v samoučinkovitost ter posledično motivacijo in stopnjo opolnomočenosti, zato je pri njegovem odpravljanju potrebno postopati preiščeno. Začeti je treba s poslanstvom, postaviti si moramo visoke cilje ter ustvariti moramo okolje, ki spodbuja starše k aktivnem sodelovanju.

Kdaj je lahko kdo opolnomočen?

Osebo lahko opolnomočijo drugi ali pa se opolnomoči sama. Če se opolnomočiš sam, je za to potrebno:

- samozavedanje svojih zmožnosti,
- poznavanje pravic in dolžnosti,
- zmožnost povezovanja in komuniciranja ter prenašanje znanja in informacij.

Kateri so elementi opolnomočenja?

Elementi, ki jih potrebujemo za opolnomočenje, so sledeči:

- zaupanje vase in bližnje,
- izkušnje,
- poznavanje razmer,
- znanje in moč, da to znanje uporabimo,
- socialne kompetence (znati prisluhniti in sočustvovati),
- informacije,
- sposobnost prevzemanja odgovornosti za svoja dejanja.

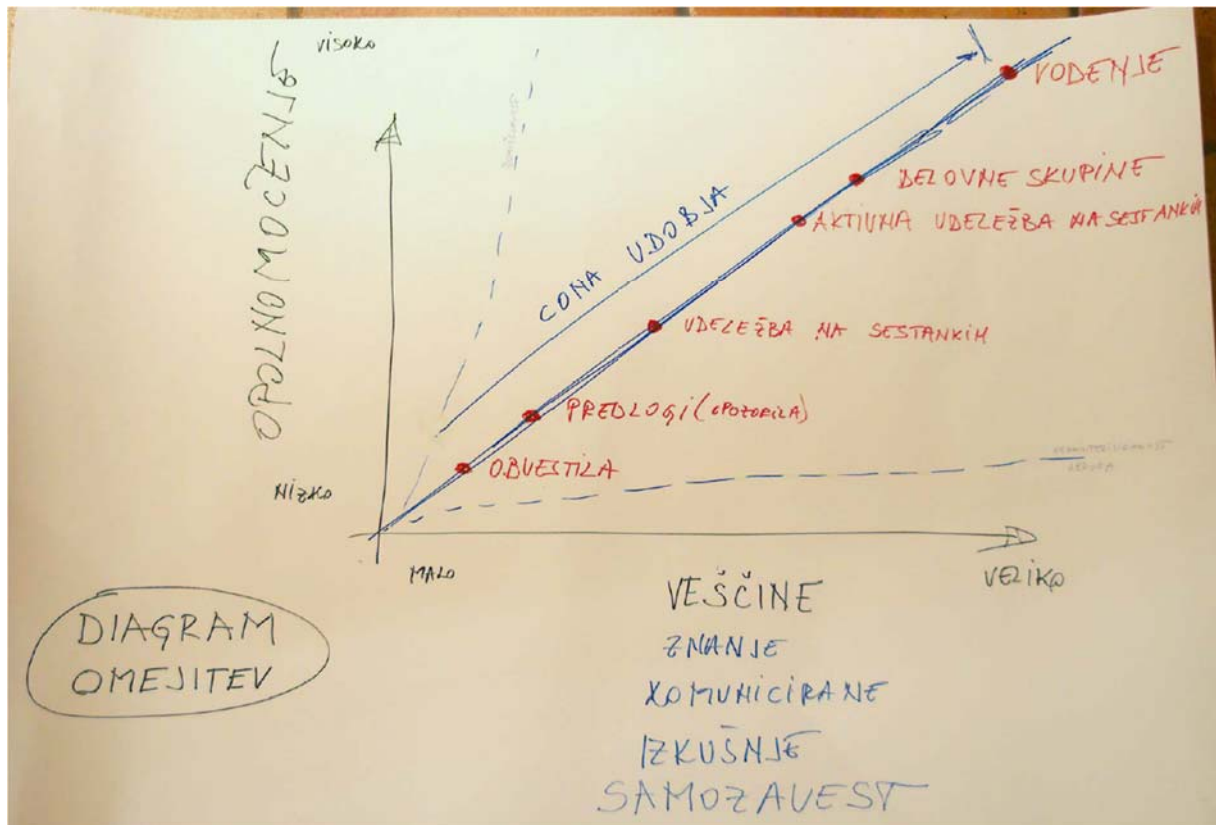
Dejavniki opolnomočenja so sledeči:

- dostopnost do informacij in znanja,
- timsko delo,
- dobra komunikacija med deležniki,
- družabno življenje.

Na poti do opolnomočenja naletimo tudi na ovire. In glavne ovire so:

- NAUČENA NEMOČ (Kaj pa moremo? Saj se nič ne da narediti!),
- diskreditacija,
- čredni nagon,
- preveč osebna vpletenost,
- odsotnost socialne kompetence,
- nesposobnost vodenja.

Naša razmišljanja in zaključke smo povzeli z diagramom omejitev.

Slika 2: Diagram omejitev

Sodelovali in zapisali: David, Ervin, Janez, Katja, Nada, Petra in Snežna.

Delavnica 3

Izbira in motiviranje za delo staršev v šoli

Naše delo smo zastavili tako, da je vsak od nas na posamezna vprašanja napisal svoj odgovor, potem smo se o odgovorih pogovorili. Delo smo razdelili v tri sklope. Najprej smo predstavili stanje, se nato pogovorili o tem, kaj si želimo, na koncu pa smo ugotavljali, kako bi iz sedanjega stanja čim hitreje prišli do zaželenega.

Spodaj so najprej zbrani naši odgovori na vprašanja pri posameznih sklopih, na koncu pa sledi sklep s priporočili in smernicami.

STANJE

1. Kako izbiramo predstavnike staršev (stanje sedaj)?

Različne prakse izbire v svet staršev:

- tajno glasovanje med vsaj tremi kandidati,
- razredni predstavnik v svet staršev se sam javi,
- javno glasovanje – kandidata »določimo« med navzočimi,
- kandidata »določi« učitelj in vsi so za,
- kandidata »določi« eden od staršev, oz. kandidata »javimo«, če se nihče ne javi sam – če se »določeni« oz. »javljeni« kandidat strinja, so vsi za,
- predstavnik razreda za svet staršev se izžreba, če nobeden »določeni« kandidat ne sprejme kandidature.

Predstavnika staršev v svet zavoda se izvoli na seji sveta staršev:

- ponavadi kandidata predlaga svet staršev, o njem razpravlja in ga izvoli,
- včasih se kandidat javi sam,
- včasih kandidata »določi« ravnatelj.

Predstavnika staršev v upravne odbore (npr. šolskega sklada), komisije (npr. za prehrano):

- običajno se javijo sami,
- ali pa člani sveta staršev predlagajo aktivne člane sveta staršev.

2. Kako je z njihovo motivacijo?

- Različno, nekateri so zelo motivirani, nekateri manj, nekateri sploh ne,
- nekateri so na začetku zelo motivirani, nato motivacija pade,
- pri predstavnikih, ki so se sami javili, je ponavadi motivacija zagotovljena,
- pri »imenovanih« predstavnikih oz. pri tistih, ki »so jih javili«, oz. ki »so bili pahnjeni v sistem«, je motivacija problem,
- na eni strani je preveč premalo motiviranih, na drugi strani so posamezniki kritično glasni, vendar neaktivni.

3. Kaj vpliva na motivacijo?

- Motivacija je zelo odvisna od uspehov dela v šoli, če so uspehi, starše to motivira, da se vključijo v razne dogodke v šoli,
- starše zelo motivira, če imajo občutek, da so del šole in da jih šola potrebuje,
- starši so bolj motivirani, če je prisotna motivacija oz. zanimanje drugih staršev.

4. Kaj je motiviralo vsakega od nas?

- Biti obveščen o dogajanju na šoli,
- imeti možnost razmišljanja in prispevanja k izboljšanju sistema (pozitivna kritika),
- prispevati k zagotovitvi varne poti v šolo in varnosti v šoli,
- prispevati k temu, da bi šola še naprej dobro sodelovala s krajem,
- uvid, da je potreba po starševskem glasu v šoli velika,
- potreba po ustanavljanju aktivov še drugje,
- sodelovati v svetu praktikov,
- ugotovitev, da obstajajo potrebe na šoli in zato prispevati k boljšemu uspehu,
- študija EURYDICE,
- Sem bila/bil učenka/učenec iste šole, lep spomin na šolo, želja da bi takega imeli tudi moji otroci,
- dejstvo, da sodelovanje s šolo pripomore k izboljšanju odnosov med starši, k izboljšanju izobraževalnega procesa, k izboljšanju kakovosti sodelovanja med starši in pedagoškim kadrom, vodstvom šole in drugimi zaposlenimi,
- zavest o pravici in dolžnosti vsakega starša šoloobveznega otroka, da dela odgovorno, v korist vseh učencev šole in po svojih najboljših močeh.

CILJI

1. Kako naj bi izbirali predstavnike?

- Najprej je treba definirati kaj naj predstavnik staršev v svetu staršev ali svetu zavoda dela, kakšne so njegove dolžnosti, kakšen je način dela.
- Izbira med več kandidati staršev razreda, praviloma s tajnim glasovanjem.
- Predstavnik – kandidat se naj sam javi.
- Če se ne javi sam, mora s kandidaturo soglašati.
- Kandidat naj predstavi razloge za kandidaturo.
- Izbere naj se kandidat, ki ima vizijo, jasne cilje, kompetence, izkušnje in je že opravljal kakšno aktivno in odgovorno delo.

2. Kje so viri njihove motivacije?

- Osebna angažiranost – prebujena odgovornost.
- Želja po izboljšanju pogojev izobraževanja vseh učencev šole, ne pa reševanja problemov lastnih otrok in osebnih interesov – predstavnik staršev je predstavnik **vseh** staršev.
- Zaupanje staršev v šolo.
- Možnost vplivanja na delovanje šole za doseg uspehov šole.
- Možnost pridobiti informacije o delovanju šole.
- Sodelovanje v skupnih projektih s šolo.

3. Želje, predlogi?

- Izbira predstavnika staršev za svet staršev bi lahko bila taka, da starši v razredu napišejo na listek koga bi želeli imeti za predstavnika, starš z največ predlogi – če sprejme kandidaturu – naj bo predstavnik.
- šola naj bo prostor, kjer starši prepoznajo priložnosti za to, da naredijo nekaj dobrega za vse naše otroke.

POT

1. Kako doseči zeleno stanje – kaj lahko storimo starši sami:

- Nujen je pogovor, dogovarjanje in sodelovanje med starši samimi in med starši ter šolo – v obliki delavnic, z lastnim aktivnim delom.
- Pogovor naj sledi spoštovanju drugačnosti.
- Predsednik sveta staršev na šoli ob prvem skupnem roditeljskem sestanku predstavi delovanje sveta staršev in njegovo dosedanje delo.
- Pogovor s starši in med starši naj bo tak, da bo motiviral – spodbuda naj bo v predstavitvi funkcije predstavnika in delovanja staršev nasploh v pozitivni luči.
- Ko se starši vključijo v aktivno udejstvovanje, naj to opravljajo izključno v okviru svojih kompetenc-pristojnosti.

2. Kje so ovire na poti do zelenega stanja:

Ovire na strani staršev:

- neaktivnost,
- nergači – nestrpna in nespoštljiva komunikacija do učiteljev in vodstva šole,
- slaba informiranost o funkcijah,
- premalo motivacije,
- pomanjkanje časa,
- napačni cilji,
- neupoštevanje pravil – neodgovorno in neupravičeno poseganje v kompetence pedagoških delavcev, delovanje mimo pravil (»po domače«),
- nejasni pravilniki in poslovniki.

Ovire na strani šole:

- nasprotovanje ravnatelja, učitelji ne želijo sodelovanja s starši – ali zato ker so preveč avtoritarni, ali pa zato, ker so starši nestrpni in nespoštljivi do delavcev šole.

3. Kje so priložnosti

- Posredovanje dobrih in slabih praks do staršev s strani svetov staršev, aktivov svetov staršev in ZASSS – izboljšanje pretoka informacij.
- Vzpostavitev socialne mreže za izmenjavo informacij – preko družabnih omrežij in neposrednega druženja (npr. pikniki).
- Izkoristiti dejstvo, da veliko staršev veliko ve.
- S sodelovanjem staršev – participacijo – se krepiti demokratični čut.

Sklep

Glede na izkušnje predstavnikov staršev smo po šolah očitno zelo različni glede na to, kakšno je stanje, kakšne so trenutne prakse.

Vendar pa smo si predstavniki staršev zelo podobni in enotni v idejah, kako bi naj bilo. Zavedamo se ovir, vendar vidimo pot, po kateri lahko pridemo bliže zaželenemu stanju. Bistvo te poti je **pogovor** – pogovor med starši samimi, pa tudi med starši in šolo. Kot pogovor v širšem smislu razumemo tudi izmenjavo informacij o dobrih praksah med šolami.

Nekaj takih dobrih praks smo izluščili tudi iz našega pogovora.

- Izbiri kandidatov je potrebno posvetiti primerno pozornost – če je mogoče, se starši oddelka o tem pogovorijo že pred roditeljskim sestankom – v okviru socialne mreže, drugih stikov, lahko tudi že ob koncu prejšnjega šolskega leta.
- Pomembno je, da ima predstavnik staršev »zaledje« v skupini, ki ga je izbrala (starši oddelka, svet staršev), da lahko s to skupino komunicira, sporoča in prejema informacije ter lahko računa na odzive.
- Priporočljivo je, da se starši na roditeljskem sestanku pred izbiro kandidatov dobro seznanijo s pristojnostmi in nalogami predstavnika v svetu staršev, da poleg obveznosti in odgovornosti vedo tudi za prednosti te naloge (informiranost, možnost vplivanja na dogajanje v šoli...). Dobra praksa je, da na prvem roditeljskem sestanku v prvem razredu to predstavi predsednik sveta staršev.

Upamo, da bo tudi ta zapis spodbudil kak pogovor in malo prispeval dobri izbiri in ustrezni motivaciji starševskih predstavnikov za delo v šoli.

Sodelovali in zapisali: Gorazd, Katarina, Mojca, Petra in Tone.

Delavnica 4

Vključevanje oddaljenih staršev

Delovna skupina se je spoprijela z izzivom vključevanja oddaljenih staršev, ki jih je težko ali zelo težko pridobiti za obisk šole (govorilnih ur, roditeljskih sestankov) in raznih prireditev ali dogodkov v zvezi s šolo.

Udeleženci delavnice so se najprej vprašali, kateri družinski dejavniki vplivajo na učenčeve šolske dosežke. Posebej so izpostavili naslednje:

- finančno stanje družine (zaposlenost staršev ali materialna in finančna neodvisnost);
- razmere v družini (odnosi med staršema, število otrok v družini, povezava družine s širšo družino – starimi starši, drugimi sorodniki);
- socialno in kulturno okolje (romske družine, muslimanske družine, drugojezične družine, ki ne razumejo dobro jezika okolja, priseljenske družine);
- pričakovanja in odnos staršev do šolanja.

Po koncu prve razprave so se udeleženci seznanili z mnenjem, ki ga zastopa več strokovnjakov, da je za učenčeve učne dosežke najbolj pomembno prizadevanje družine za oblikovanje domačega učnega okolja, ki spodbuja učenje, realistična pričakovanja staršev glede otrokovih dosežkov in stopnja vključevanja staršev v otrokovo šolanje.

Možni razlogi zakaj se nekateri starši ne odzivajo povabilom šole k sodelovanju:

- prezaposleni starši (izmensko delo, služba tudi popoldan, obveznosti zaradi otrok ki so vključeni v veliko popoldanskih obšolskih dejavnosti);
- starši, ki imajo sami slabe izkušnje s šolo in to prenašajo v odnos do šole tudi kot starši;
- starši z nizko samopodobo;
- starši, ki jih na skupnih srečanjih drugi starši izločijo in se jih ti potem ne udeležijo več;
- starši, ki sami izobraževanju ne dajejo velikega poudarka.
- nepravilna komunikacija s stani učitelja.

Nekateri starši ne samo, da s šolo sami aktivno ne sodelujejo, ampak zaradi kakšne svoje negativne izkušnje skušajo tudi na druge starše vplivati negativno (jih poskusijo obrniti proti učitelju ali nagovarjajo k pritožbam). Taki starši velikokrat obidejo vse formalne vzvode, ki jih imajo na voljo na šoli (učitelj, razrednik, svetovalna služba, ravnatelj, svet staršev). V skrajnem primeru se kakšen starš celo ob nestrinjanju z oceno, ki jo je dobil otrok, brez predhodnega pogovora z učiteljem obrne neposredno na inšpekcijo.

Glede na to, da dohodek in socialni status družine ne bi smela biti pomembnejša dejavnika učenčevih učnih dosežkov in morejo spodbudno učno okolje oblikovati vsi starši, je še toliko bolj pomembno, da se v otrokovo šolanje vključi tudi tiste starše, ki se morebiti zaradi manjka na socialnem, kulturnem in ekonomskem področju od šole odmikajo.

Kot zanimiv primer nagovora oddaljenih staršev s strani učitelja so udeleženci izpostavili možnost obratnih govorilnih ur, ko del govorilnih ur učitelj izkoristi za to, da sprašuje starše o njihovem otroku: kakšen je otrok doma, kako oni vidijo ravnanje otroka v določeni situaciji, katera so otrokova močnejša področja, kaj ga zanima.

V zaključku delavnice so se udeleženci vprašali še, koliko lahko k nagovarjanju oddaljenih staršev pripomorejo starši sami. Dejstvo je, da del socialne mreže staršev predstavljajo starši drugih otrok, sošolcev ali vsaj starši otrok, ki obiskujejo isto šolo. Starši včasih bolj zaupajo drugim staršem kot učiteljem in več dajo na mnenje staršev kot učiteljev, ki v teh primerih nastopajo kot avtoritete, zato bi bilo dobro, da bi tudi oddaljeni starši dobili določene informacije od drugih staršev.

Starši, ki bi najbolj potrebovali informacije o poteku šolanja, so starši prvošolcev in starši šestošolcev. Za te bi bil dobrodošel nagovor s strani drugih staršev, ki že imajo za sabo izkušnjo prehoda. Tako bi lahko po predhodnem dogovoru s šolo (vodstvo, svet staršev, aktivni) sami starši predstavili izkušnje dobrega sodelovanja s šolo oziroma starševski vidik izvedbe programa – opravljanje domačih nalog, učenje, nadstandardni program, v višjih razredih izbirni predmeti, idr.

Udeleženci delavnice so oblikovali pobudo, da bi sčasoma v okviru ZASSS pripravili nekaj vsebin, ki bi bile v pomoč nagovoru staršev staršem. Vsebine bi lahko izdali tudi v obliki zgibank. Nekaj zanimivih vsebin:

- domače naloge,
- vključevanje staršev v otrokovo izobraževanje,
- naloge in pristojnosti sveta staršev,
- naloge in pristojnosti sveta šole.

Ideja informacije starši staršem je na predstavitvi nagovorila tudi ostale udeležence posvetovanja, ki so razpravo delavnice dopolnili z naslednjimi pripombami:

- V oblikovanje vsebin je potrebno vključiti več deležnikov.
- Potrebno je paziti, da ne bi bila zgibanka razumljena kot vsiljevanje mnenja manjšega števila staršev.
- ZASSS deluje dolgoročno in ne bi se smelo zgoditi, da zaradi slabo posredovane akcije odvrnemo del staršev.

Sodelovali in zapisali: Danica, Danijela, Ivan, Janko, Nataša, Tomaž in Vladka.

SKLEP K DELU PO DELAVNICAH

V skupnem delu so skupine z vseh štirih delavnic poročale o ugotovitvah, ki so jih oblikovali na delavnicah. Strinjali smo se, da so vsi vidiki delovanja staršev in odnosov med starši, ki smo jih obravnavali, aktualni in je na vseh področjih še veliko dela.

David je predstavil izkušnjo projekta, v katerem je zunanja izvajalka člane svetov staršev usposabljala za boljše izvajanje nalog predstavnikov oddelkov. Gradili so na osebnem odnosu do prostovoljnega dela (sprejemanje nalog z veseljem), veččinami timskega dela (spoznavanje sodelavcev, ne-prenašanje morebitnih nesoglasij in konfliktov na osebno raven). V procesu usposabljanja so izvajali tudi konkretne naloge, na primer osebni obisk razrednika in pogovor z njim o življenju v razredu in izvedba pol ure roditeljskega sestanka brez prisotnosti razrednika.

Izkušnja s projektom je bila zelo dobra, se je pa izkazalo, da je treba o dejavnostih, pri katerih se dvigajo kompetence staršev in se presega utečene okvirje, primerno informirati tudi učitelje. Čeprav je vse delo potekalo v soglasju z ravnateljem, so imeli nekateri učitelji zadržke, bali so se, da bodo na roditeljskih sestankih brez njihove prisotnosti starši ocenjevali njihovo delo, da bodo izgubili nadzor nad dogajanjem.

Sklenili smo, da je dobra komunikacija med vsemi deležniki ključna tudi za razvijanje odnosov med starši in se razšli z željo, da bi ugotovitve, do katerih smo prišli na posvetovanju, lahko v čim večji meri uporabili pri delu aktivov in svetov staršev v domačih okoljih.

